

Αγαμέμνων (Αισχύλος)

Ο πόλεμος στην Τροία τελειώνει με νικητές τους Έλληνες. Ο Αγαμέμνονας, βασιλιάς των Αργείων και αρχηγός του πολύχρονου πολέμου, γυρίζει θριαμβευτής στην πατρίδα. Τον περιμένει η γυναίκα του, η Κλυταιμνήστρα, ενώ ο γιος του Ορέστης βρίσκεται στη Φωκίδα, όπου τον έστειλε η μητέρα του, βρέφος όταν ήταν ακόμη, για να τον προστατεύσει από τους κινδύνους. Εκεί θα τον μεγάλωνε ο Στρόφιος, ο πατέρας του Πυλάδη.

Η Κλυταιμνήστρα μισεί τον Αγαμέμνονα: Εκείνος, προκειμένου να καταλαγιάσουν οι άνεμοι που δεν άφηναν το στόλο να ξεκινήσει από την Αυλίδα προς την Τροία, με σκοπό να πάρουν πίσω την Ελένη, τη γυναίκα του Μενέλαου και δική της αδελφή, θυσίασε την κόρη τους Ιφιγένεια.

Μόλις επιστρέφει ο Αγαμέμνονας, η Κλυταιμνήστρα αρχικά τον πλανεύει με γλυκά λόγια και στη συνέχεια σκοτώνει αυτόν και την Κασσάνδρα, που είχε φέρει μαζί του, σκλάβά του. (Η Κασσάνδρα είχε προφητεύσει το διπλό φόνο, καθώς και το ότι, παίρνοντας εκδίκηση για το φόνο, ο γιος της Κλυ-

ταιμνήστρας, ο Ορέστης, θα σκοτώσει τη μάνα του.) Η Κλυταιμνήστρα, επικαλούμενη το γεγονός της θυσίας της Ιφιγένειας και της απιστίας του άνδρα της, δεν κρύβει την πράξη της, αλλά αντίθετα, όπως παρουσιάζεται στην τραγωδία, διαπράττει το φόνο με καμάρι και χωρίς καθόλου ενοχές. Η ίδια ανακοινώνει την πράξη της στους θεατές γεμάτη υπερφάνεια.

Μπαίνει ο Αίγισθος, που εξιστορεί τους λόγους για τους οποίους μισούσε και αυτός τον Αγαμέμνονα.

Η τραγωδία τελειώνει με την Κλυταιμνήστρα να δηλώνει πως και οι δύο μαζί, αυτή και ο Αίγισθος, στην εξουσία θα τακτοποιήσουν τα πάντα.

Πρόσωπα:

Φρουρός
Κλυταιμνήστρα
Αγαμέμνονας
Αγγελιαφόρος
Κασσάνδρα
Αίγισθος

Χορός γερόντων από το Άργος

Αγαμέμνων

Ορέστεια - πρώτο μέρος

Στο Άργος, στο παλάτι του Αγαμέμνονα. Επάνω στη στέγη του παλατιού ένας φρουρός, με την απαγγελία του οποίου ξεκινά και η τραγωδία. Ο φρουρός εξηγεί ποιος είναι ο λόγος που βρίσκεται επάνω στη στέγη. Λέει πως είναι υποχρέωσή του να ξαγρυπνά, μήπως φανεί από την απέναντι όχθη φωτιά σήμα νίκης, ότι επιτέλους έπεσε η Τροία. Ξαφνικά βλέπει τη φωτιά και ειδοποιεί φωνάζοντας την Κλυταιμνήστρα.

Μπροστά στο παλάτι βγαίνει και ο χορός από γέροντες, που δεν ήταν της ηλικίας τους να συμμετάσχουν στον πόλεμο κι έχουν μείνει στο Άργος.

Οι γέροντες του χορού κάνουν ιστορική αναδρομή, σε όσα γεγονότα γνωρίζουν ότι έχουν συμβεί στα δέκα χρόνια του πολέμου. Λένε για το πώς ζητήθηκε από τον Αγαμέμνονα να γίνει θυσία της κόρης του Ιφιγένειας, για να κατευναστεί η θεά Άρτεμη, που θυμωμένη με δυο αετούς του Δία, που έφαγαν μια ετοιμόγεννη λαγίνα, έστειλε ανέμους από τον Στρυμόνα, που έκαναν ζημιές στα σκαριά και τα παλαμάρια, και κρατούσαν το στόλο των Αχαιών καθηλωμένον στην Αυλίδα. Δηλώνουν ότι μπορεί μεν να πήρε με βαριά καρδιά την απόφαση ο αρχηγός, όμως το δέχτηκε. Δεν παραλείπουν πως οι ίδιοι είναι πολύ ανήσυχoi περιμένοντας νέα του πολέμου.

Εμφανίζεται η Κλυταιμνήστρα, η οποία ετοιμάζει θυσίες μεγάλες. Βλέποντάς την οι γέροντες, την παρακαλούν να

τους πει αν έχει νέα σχετικά με την εξέλιξη του πολέμου, που ίσως μόνο εκείνη γνωρίζει. Η Κλυταιμνήστρα έχει τα νέα, που της έστειλε ο άντρας της, χρησιμοποιώντας σειρά από διαδοχικές φλόγες, που άναβαν στις κορφές των βουνών από την Τροία μέχρι το Άργος, και τα οποία ήταν χαρμόσινα, καθώς, όπως λέει η βασίλισσα, επιτέλους, έπεσε η Τροία. Αφού δώσει τα νέα, η Κλυταιμνήστρα αποχωρεί.

Εμφανίζεται κήρυκας, ο οποίος έρχεται απευθείας από το μέτωπο, φέροντας κι εκείνος ειδήσεις των οποίων αυτής μάρτυς ήταν ο ίδιος. Αναγγέλλει στο λαό του Άργους πως σε λίγο –μετά από δέκα χρόνια πολέμου– έρχεται ο βασιλιάς τους νικηφόρος και πως πρέπει να ετοιμάσουν λαμπρή υποδοχή, όπως αξίζει στο θριαμβευτή του πολέμου, ιδίως μετά από τόσες ταλαιπωρίες που έχει υποστεί. Η Κλυταιμνήστρα τον προτρέπει να πάει να πει στον Αγαμέμνονα να έρθει γρήγορα να βρει την πιστή του γυναίκα, την εχθρή για τους εχθρούς του. Ο χορός ενδιαφέρεται να μάθει νέα και για τον Μενέλαο, τον αδελφό του Αγαμέμνονα και βασιλιά της Σπάρτης. Ο κήρυκας απαντά πως μετά το τέλος του πολέμου, ο Μενέλαος έφυγε με το πλοίο του και πως έκτοτε κανείς δεν γνωρίζει τίποτα για την τύχη του. Μπορεί να είναι ζωντανός και ελπίζει να γυρίσει.

Θριαμβευτική επιστροφή του Αγαμέμνονα. Ο χορός δηλώνει στο βασιλιά πως, μπορεί μεν ο τρομερός πόλεμος να έγινε για μιαν αιτία που ίσως δεν ήταν αντάξια ενός πολέμου, όμως εφόσον το τέλος ήταν αίσιο, ο λαός της πατρίδας

του θα παραμείνει, όπως πάντα, πιστός σ' εκείνον. Αργότερα, αν θέλει, να εξετάσει ο Αγαμέμνονας ποιοι από εκείνους που μείναν φέρθηκαν σωστά και ποιοι όχι. Στην απάντησή του ο Αγαμέμνονας αναφέρει πως οι θεοί αποφάσισαν να πέσει η Τροία. Όσο για την πόλη, θα συγκαλέσει σύνοδο και μαζί θα αποφασίσουν τι στέκει καλά και τι πρέπει να διορθωθεί.

Εμφανίζεται η Κλυταιμνήστρα για να υποδεχτεί τον άντρα της διαλαλώντας την αγάπη της και τις άγρυπνες νύχτες που έχει περάσει περιμένοντάς τον. Του λέει πως έχει δώσει το γιο τους τον Ορέστη στον Στρόφιο, για να τον αναθρέψει στη Φωκίδα, ώστε να προστατευθεί από κίνδυνο ανταρσίας στην περίπτωση θανάτου του Αγαμέμνονα στην Τροία. Εκφράζει τον υπέρμετρο θαυμασμό της γι' αυτόν, που βρίσκεται επιτέλους πάλι κοντά της φέροντας το θρίαμβο της νίκης. Είναι τόσο υπερβολική στις εκδηλώσεις της, που στρώνει πορφυρά χαλιά να περπατήσει ως το παλάτι. Αυτός της απαντά πως φοβάται αυτή την τιμή, που ταιριάζει σε θεούς. Η Κλυταιμνήστρα όμως επιμένει, προτάσσοντας ότι αν νικούσε ο Πρίαμος, θα έκανε το ίδιο – και τον πείθει. Αυτός, κατεβαίνοντας δείχνει τη σκλάβα του, την Κασσάνδρα, και ζητά από τη γυναίκα του να την δεχτεί με καλοσύνη.

Ο χορός, ενώ παρακολουθεί τις ευτυχισμένες στιγμές, παρεμβαίνει δηλώνοντας πως έχει, εντούτοις, ένα κακό προαίσθημα και δεν κρύβει το φόβο του, μήπως ακόμη και σε μια τέτοια στιγμή ευτυχίας από την επιστροφή του βασιλιά ελλο-

χεύει η δυστυχία. Είναι γνωστό πως δίπλα στην ευτυχία πα-
ραμονεύει η δυστυχία και πλάι στην υγεία η αρρώστια.

Πάλι η Κλυταιμνήστρα στη σκηνή και καλεί την Κασσάν-
δρα να κατέβει από το αμάξι του Αγαμέμνονα χωρίς υπε-
ρηφάνεια και υπομένοντας τη σκλαβιά της. Την διατάζει με
λόγια κοφτά να μπει μέσα και μαζί με τις άλλες δούλες να
παρασταθεί στους βωμούς. Ορίζει ότι από αυτούς θα έχει
όσα ζητά το δίκιο. Η Κασσάνδρα, σε έκσταση, δεν της απα-
ντά και η Κλυταιμνήστρα φεύγει οργισμένη. Η Κασσάνδρα
τότε, εν μέσω θρήνου, έτσι όπως πάντοτε κάνει, δίνει την
προφητεία της, προβλέποντας ότι η Κλυταιμνήστρα θα σκο-
τώσει τον Αγαμέμνονα, ενώ θα τον περιποιείται στο λουτρό
του, και μετά θα σκοτώσει και εκείνην. Λέει και την προ-
σωπική της ιστορία. Όπως αναφέρει, η κακή της μοίρα ξε-
κίνησε αφότου την καταράστηκε ο ίδιος ο Απόλλων. (Είχε
ερωτικό δεσμό με τον Απόλλωνα κι εκείνος της είχε δώσει
το χάρισμα της προφητείας. Στη συνέχεια, όμως, και ενώ
είχαν κανονίσει να γίνει ο γάμος τους, εκείνη αθέτησε το
λόγο της και ο Απόλλωνας την τιμώρησε, κανείς από όσους
ακούνε τις προφητείες της να μην τις πιστεύει.) Συνεχίζει,
προφητεύοντας την εκδίκηση που θα πάρει ο Ορέστης,
σκοτώνοντας τη μητέρα του.

Ο χορός θαυμάζει την Κασσάνδρα, που δεν φεύγει να
γλιτώσει, όμως η Κασσάνδρα απαντά πως έχει φτάσει η μέ-
ρα του τέλους της και πως δεν θα σωθεί κερδίζοντας χρόνο.

Ακούγονται βογγητά. Ο χορός αναρωτιέται τι άραγε να είναι αυτό που ακούγεται. Και τότε εμφανίζεται η Κλυταιμνήστρα, η οποία γεμάτη υπερηφάνεια ανακοινώνει το φόνο του Αγαμέμνονα από τα δικά της χέρια και περιγράφει και πώς ακριβώς τον έκανε. Ο χορός ψέγει τη γυναίκα. Εκείνη υπερασπίζεται τη θέση της, λέγοντας πως το έκανε για να εκδικηθεί τη θυσία της Ιφιγένειας. Ζητάει να θυμηθούν το φορικό γεγονός και να παραδεχτούν πως εκείνη, ως μητέρα, έπραξε ορθώς. Προσθέτει πως ο Αγαμέμνονας την απάτησε με τις Χρησιίδες στην Τροία, καθώς και με τη μάγισσα και προφήτισσα Κασσάνδρα, που κείται νεκρή μέσα στο παλάτι. Ο χορός δεν δέχεται τις δικαιολογίες της και, ενώ την προειδοποιεί πως θα πληρώσει για το φόνο, θρηγνεί το χαμένο βασιλιά. Μέσα στο θρήνο ακούμε πως δεν υπάρχει κανείς άλλος να θρηγήσει το νεκρό βασιλιά, αφού εκείνη που θα τον θρηνούσε ήταν η Κλυταιμνήστρα, η οποία ως δολοφόνος του, όμως, δεν ήταν δυνατόν πλέον να το κάνει.

Εμφανίζεται ο Αίγισθος. Μιλάει για τη δική του ιστορία και τη δική του εκδίκηση. Ο Ατρέας, αδελφός του πατέρα του Θυέστη, με δικαιολογία ότι ο τελευταίος επιβουλευόταν το θρόνο του, τον εξόρισε, και όταν αυτός γύρισε ικέτης, του πρόσφερε δείπνο τα παιδιά του Θυέστη. Τον ίδιον, μωρό ακόμη στα σπάργανα, τον εξόρισε. Όταν μεγάλωσε, αποφάσισε να πάρει εκείνος την εκδίκηση και τώρα έφτασε η ώρα να το πράξει. Θα γινόταν άντρας της Κλυταιμνή-

στρας και θα εξουσίαζε με σκληρότητα και αυστηρότητα τον τόπο αυτό του οίκου των Ατρείδων. Ο χορός, από τη δική του πλευρά, κατηγορεί τον Αίγισθο για το σχέδιό του, να κάνει φόνο χρησιμοποιώντας τα χέρια μιας γυναίκας, και τον προειδοποιεί πως θα βρεθούν αντίπαλοί του στη σκληρή διακυβέρνηση που προοιωνίζεται. Απαντώντας εκείνος με τη σειρά του, τους απειλεί πως θα μετανιώσουν για την ασέβειά τους και να είναι βέβαιοι πως θα πληρώσουν ακριβά γι' αυτήν.

Η τραγωδία τελειώνει με την Κλυταιμνήστρα να του υποσχετεί την υποστήριξή της και να τον διαβεβαιώνει πως δεν θα βρεθεί εμπόδιο που δεν θα καταφέρουν να αντιμετωπίσουν μαζί οι δυο τους.